

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Apologeticus contra gentes

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

[Venedig], nicht nach 1494

Item Sermo pulcherrimus de Vita eterna

[urn:nbn:de:bsz:31-300421](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300421)

missum est: quantum p deo nō licet: & tamen illis omnibus & statuas diffunditis: & ima-
gines, inscribitis: & titulos inciditis in eternitatem: quantum de monumentis potestis sci-
licet prestatis: & ipsi quodammodo mortuis resurrectiōem hanc q̄ ueram a deo spatt si p
deo patiatur infans est. Sed hoc agite boni præsides meliores multo apud populum si il-
lis christianos imolaueritis: crutiare: torquete: dānate: atterite nos. Probatio est. n. innocē-
tiæ nostrę iniquitas uestra. Ideo nos hęc pati Deus patitur. Nā & pxime ad lenonem dam-
nando christianam potius q̄ ad leonem confessi estis labem pudicitie apud nos atrociorē
omni pœna & omni morte reputari: nec quicq̄ tamē pfuit. Exq̄sitor quæq; crudelitas ue-
stra illecebra est magis sectæ. Plures efficitur quotiens metimur a uobis Senten est san-
guis christianorū: multi apud uos ad tollerantiam doloris & mortis hortantur: ut Cicero
in tusculanis: ut Seneca in fortuitis: ut Diogenes: ut Pyrron: ut Galinicus. Nec tamē tan-
tos inueniunt uerba discipulos: quātos christiani factis docendo. Illa ipsa obstinatio q̄ ex
probat magistra est. Quis. n. non contemplatione eius concutitur ad req̄rendum qd̄ in
tus in re sit? Quis nō ubi requisit accedit: ubi accessit pati exoptat: ut dei gratiam redi-
mat: ut omnem ueniam ab eo compensatiōe sanguinis sui expediat: omnia enim huic ope-
ri delicta donatur. Inde est q̄ ibidem sententiis uestris gratias agimus: ut est æmulatio di-
uinę rei & humanę: cum dānamur a uobis a deo absolui mur. . F I N I S.

Impressum Venetiis per Bernardinum Benalium.

Item Sermo pulcherrimus de Vita eterna. Caput. xlvii.

Icut dicit Augustinus. Beata est uita cum id quod hominibus optimum est ha-
betur & amatur. Si alicui nunciaretur q̄ esset heres alicuius magne possessionis
uel hereditatis. unde magnus honor sibi uel suis posset euenire. multum gaude-
ret & magnas expensas faceret & poneret se in multis miseriis & transiret maria & mōtes
ut cito ueniret ad hoc Et si dimitteret se exhereditari. accideret exprauitate magna & defe-
ctu cordis. Deus autem nunciat amicis q̄ sunt heredes uite & regni eterni. Iob. xxxvi. An
nunciat amico quoniam possessio eius sit. s. q̄ habeat ibi ius. & q̄ ad eam possit ascendere:
nisi ex prauitate cordis & defectu pdat. Super hoc expauit cor meum factum in tali excelsu
quasi motum de loco suo. Parum fuit q̄ saltaret de uentre ob sui desiderium. Vita eter-
na debetur nobis iure hereditario. Turpe est cum terra aliqua uenditur si ab eis qui nō sunt
de cognitiōe ematur. Sicut nos omnes sumus fratres christi. unde hereditatem regni celo-
rum quam uenditioni exponit emere debemus. Hier. xxxii. Eme agrum meum qui est in
anathot. tibi enim competit iure propinquitatis. Item libenter dicitur res emi in qua quis
nec falli potest nec damnificari. Tale est regnū celorum q̄ tūcunq; cōstet. Prouer. vlti. Cō-
siderauit agrum & emit illum. Et sequitur. Gustauit & uidit quoniam bona est negotia-
tio eius. Item deus multum ostendit eternam uitam uel gratiam ualere & magnā esse quā
do eam tam care uendit amicis quos nullo modo deciperet. Petrus emit eam martirio cru-
cis. Paulus amputatione capitis: & sic de aliis. Ipse enim filius dei emit eam amicis suis ef-
fusiōe sanguinis sui. Magna ergo insania uidetur illi qui credit ad melius fore habere uinū
q̄ filius uel serui domus uel etiā paterfamilias. Sic q̄ paradysum ad melius fore uult hēre q̄
scti uel ipse christus. Lu. vlti. Nōne oportuit christū pati. &c. Greg. Quis sctōz sine tribu

latione coronatus est: facta precedentium recolamus: & nō erunt graua que toleramus: Item si homo tantū laborat p̄ uita ista que misera & fluida est: q̄tum deberet laborare p̄ uita eterna. Augustinus: O amatores mundi non est requies ubi queritis eam. Beatam uitam queritis in regione mortis. non est hic: quomodo ibi beata uita ubi nec uita: Quod si amatis istam miseram fluidamq; uitam: ubi cum tanto labore uiuistis: quanto magis amare deberis illā beatā uitā ubi nullum dolorē sustinebitis. Si homo tantū cauet sibi a nociuis cibis p̄ uita tpali. quare nō pro uita eterna. que p̄ mala opera amittitur. Iob. vi. Nunquid poterit gustari quod gustatum affert mortem. Item homo indigens omni bono libēter quēreret patriam ubi boīs oībus abundaret sine fine. hec est uita eterna. Iudicū. xviii. Da nobis domine locum ī quo nullus rei est penuria. Deutero. viii. Oīum reg; abūdantia p̄frueris. Augustinus. Cur p̄ multa uagaris homuntio querendo aīe tue & corpis tui bonum. Ama unum bonum in quo sunt oīa bona & sufficit. Quid. n. amas caro mea. quid desideras anima mea. Ibi est quicquid amatis: quicquid desideratis. Si delectat pulchritudo. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eor; Absalonis formositas ibi esset deformitas & tamen in toto israel nō erat pulchrior illo. ita q; a planta pedes usq; ad uerticem non erat in eo ulla macula. Cur ergo queris pulchritudinē q̄ sicut flos marcescit & cadit. & despicis illā q̄ dabitur humilibus & despectis. Phil. iii. Saluatorē expectamus q̄ refo. &c.

Si delectat uelocitas. Certe ubi uoluerit spūs ibi p̄tinus erit corpus: sicut sol statim cū nascitur in oriente. apparet in occidente. Tunc saliet sicut ceruus claudus: ut dī Ysa. xxv.

Si libertas. Liberabitur creatura a seruitute corruptionis in libertatē glorie filioꝝ dei. Illa que sursum est hierusalē libera est. Si care emit aliq̄do homo libertatē tpalem: quare nō eternam. ubi mortua manus nō accipitur nec census redditur. Si lōga & salubris uita desideratur. Ibi eterna sanitas: & uite eternitas. Ibi nullus moritur: q̄a nullus ibi oritur: sed iusti imp̄petuum uiuēt & salus iustoꝝ a domino: Ibi nullus ītrinfecus morbus: nullus extrinfecus. sed sūma ī carne sanitas. in aīa tota trāq̄llitas: q̄a christus erit uita tua. nec te senectus cōsumit. Si satietas. Psal. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Christus. n. erit cibus tuus ne esurias. potus ne sitias. Apoc. vii. Nō esurient neq; sitiēt āplius neq; &c. Chrysostomus. Ibi satiati desiderabimus: ne satietas generet fastidiū: desiderātes satiabimur: nec cū anxietate satiet desiderii: In presenti nō satiatur oculus uisu nec auris auditu impletur. Ecc. i. Sed tunc implebitur in bonis desiderium tuum. Si melodia uel leticia. Vocabimus dei laudibus qui erit omnia in omnibus ubi nec ulla defidia cessabitur. nec ulla indigentia laborabitur. psal. Sicut letantium omnium habitatio est in te: Gaudium & leticia inuenientur in ea & gratiarum actio: & uox laudis. Si sapientia uel cognitio: ipsa sapientia ostendit seipsam: tunc cognoscet a minimo usq; ad maximum. Bernardus: Cognoscemus patris potentiam: filii sapientiam: spiritus sancti benignissimam clementiam: & ita habemus illius summe trinitatis cognitionem. Chryso. Quid est quod nō sciat q̄ scientē omnia uidet: Iohan. xvii. Hec est uita eterna ut cognoscant te uerum deum & que misisti iesum christum. Si cōmunis amicitia uel dilectio: Diligent deum plus quam seipsos: Etiam se inuicem tanq̄ seipsos: Et deus ipsos plus quā illi seipsos: Et tanta uis caritatis omnes sibi sociat ut quod in se non accipiat in alio accepisse gaudeat. Si pax & concordia. Illis erit una uolūtas: ibi nihil aduersum: nec a seipso nec ab alio quis patietur. q̄a erit illis oībus una uolūtas. Idē ī illa eterna patria ubi īmortales erimus nec prelia erūt ulla nec debita: sed uera pax. Si potentia q̄ritur: & oīpotens erit qlibet uoluntatis sue. Nā sicut potest deus quod uult p̄ seipsum: ita poterunt illi quod uolent p̄ seipsos: quia sicut non alius uolent q̄ ille: ita ille uolet quicq; illi uolent: & quod ille uolet nō poterit nō esse.

Si diuitie diliguntur. Gloria & diuitie in domo eius. Fideles seruos suos supra multa cōstituet. ut dicitur Matth. xxv. Grego. Si uere diuites eē cupitis ueras diuitias amate. Ysa. xxxii. Oculi tui uidebunt hierusalem ciuitatem opulentam. Si honor Ibi erit uerus honor que nulli denegabitur nulli cōcedetur indigno. Imo filii uocabuntur. quia ubi erit deus & ipsi. Volo pater ut ubi ego sum illic sit & minister meus Io. xii. Si securitas. Viuet cum omni trāquillitate securi. quia iustorum anime in manu dei sunt. &c. Sap. iii. Bernardus. O ciuitas celestis mansio segura patria totum continens quod delectat. populus sine murmure. incole quieti. homines nullam indigentiam habētes. O q̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Si requies. Ibi requies sine labore. Apoca. xiiii. A modo iam dicit spiritus ut requiescant a laboribus suis. Si delitie uel uoluptates. Omnes delitie que sunt in mundo. & erūt usq; ad diē iudicii minores sunt respectu illius suauitatis. quomodo sit una gutta aque respectu totius maris. Bernardus. Tāta est iocunditas & suauitas illius celestis patrie. q̄ si non liceret ibi esse nisi per unius hore moram omnes huius uite dies pleni deliciis merito contemnentur. Cui cōparata omnis aliunde suauitas dolor est. omnis iocunditas meror. omne dulce amarum omne odoriferum fedum. omne quodcunq; aliud delectari dici possit molestum. cum dei bonitas in infinitum excedat omnem bonitatē. Bernardus. Si tanta inuenitur delectatio in portiuncula creature q̄ non potest homo ab ea separari. quanta erit in ipso creatore. Si gutta inebriat. multo magis totus fons. Si diuine bonitatis uestigia tantum habent suauitatis. qd̄ habet ipse fons pietatis deus. Item solus odor qui datur sanctis in presenti plus ualet & delectat q̄ totum gaudium huius mūdi. quid ergo erit de ueritate dulcedinis. Augustinus. Quicquid uoles erit. & quicquid noles non erit. Gregorius. Nihil exterius quod appetatur. nihil interius quod fastidiatur. cor humanum indigens cor exptum erūnis. q̄tum gauderes si i his oibus abūdares. Dedignetur ergo fratres unusq; uestrū ultra uelle seruire peccato cui tāta pmittuntur in celo & multa alia q̄ oculus nō uidit. nec auris audiuit. nec i cor hominis ascendit. que preparauit dominus deus electis suis. ut dicitur. i. Corinti. ii. Ad que perducere dignetur. Qui uiuit & regnat. per omnia secula seculorum. Amen. F I N I S

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through or ghosting.]

[Faint, mirrored text, possibly a signature or date, appearing as bleed-through.]